

Slovenská agentúra životného prostredia
realizuje aktivitu

INFORMAČNÉ DNI PRE PREVÁDZKOVATEĽOV ÚLOŽÍSK ŤAŽOBNÝCH ODPADOV

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu

Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.

Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Kontroly zamerané na nakladanie s odpadom z ťažobného priemyslu (zákon č. 514/2008 Z.z.)

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

- SIŽP je orgánom štátneho dozoru podľa § 17 zákona č. 514/2008 Z.z.
- Kontrola dodržiavania ust. podľa § 3 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 514/2008 Z.z.
 - ✓ zákaz uložiť alebo dočasne uložiť ťažobný odpad na inom mieste ako na úložisku ťažobného odpadu;
 - ✓ povinnosti prevádzkovateľa pri prevádzkovaní úložiska – zdravie ľudí, zložky ŽP, hluk, zápach a pod.;
 - ✓ opatrenia na zamedzenie nepriaznivých vplyvom.
- Kontrola splnenia povinnosti § 5 ods. 1,2,3 a 9 zákona č. 514/2008 Z.z
 - ✓ vypracovanie plánu nakladania s odpadom z ťažobného priemyslu, jeho schválenie príslušným banským úradom, náležitosti plánu, zmeny

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

- Kontrola splnenia povinnosti § 7 ods. 1 zákona č. 514/2008 Z.z.
 - ✓ či je úložisko využívané v súlade s rozhodnutím o povolení vydaným príslušným orgánom
- Kontrola splnenia povinnosti § 9 ods. 1 zákona č. 514/2008 Z.z.
 - ✓ prevádzkovateľ je okrem iného povinný prijať opatrenia na zabránenie znečisťovania pôdy, podzemných vôd a povrchových vôd, vykonávať monitoring odpadu a priestoru
- Kontrolami vykonanými SIŽP – IŽP Žilina, OIOH, neboli zistené porušenia vyššie uvedených povinností ustanoveným zákonom č. 514/2008 Z.z.
- Kontrola splnenia povinnosti § 12 ods. 1 zákona č. 514/2008 Z.z.
 - ✓ zabezpečenie ochrany povrchových vôd a podzemných vôd podľa osobitných predpisov (zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách, NV SR 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd). Dodržiavanie týchto požiadaviek kontrolujú odbory inšpekcie ochrany vôd
 - ✓ priesaková kvapalina je podľa § 2 písm. j) vodného zákona odpadovou vodou, na vypúšťanie ktorej je potrebné povolenie orgánu štátnej vodnej správy (§ 21 ods. 1 písm. c) vodného zákona

- Keďže uvedený zákon v spojitosti so zákonom 223/2001 Z.z. o odpadoch (platným do termínu 31.12.2015) dostatočne neriešil využívanie odpadov pri rekultiváciách/likvidáciách banských diel iným odpadom ako odpadom z ťažobného priemyslu (podľa zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch bolo postačujúce pre využívanie odpadov na povrchovú úpravu terénu za účelom likvidácie, sanácie alebo rekultivácie banských diel a lomov vyjadrenie príslušného obvodného/okresného úradu, čo sa v praxi ukázalo ako nedostačujúce, bez možností vykonania štátneho dozoru v oblasti odpadového hospodárstva)
- Vyjadrenia OÚ bez časovej obmedzenosti, bez stanovených množstiev odpadov, nevhodnosť niektorých druhov odpadov
- Aj z tohto dôvodu bol prijatý zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch (platný od 01.01.2016)

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

- Zmena zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch – **zákon č. 292/2017 Z.z.**, ktorý s účinnosťou **od 01.01.2018** určuje, že súhlas na využívanie odpadov na povrchovú úpravu terénu **vydáva okresný úrad v sídle kraja (do uvedeného termínu príslušný okresný úrad).**
- Zmena zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch – **zákon č. 312/2018 Z.z.**, ktorý s účinnosťou **od 01.01.2019** umožňuje uvedený súhlas vydávať **len pre vlastníka pozemku.**
- Využívanie odpadov na povrchovú úpravu terénu nie je v praxi ojedinelým javom, pričom táto oblasť nebola v právnej úprave odpadového hospodárstva nejako regulovaná, a preto dochádzalo k jej zneužívaniu (predovšetkým v období platnosti zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch, ktorý nahradil s účinnosťou od 01.01.2016 zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch)

Zákon č. 223/2001 Z.z. vs. Zákon č. 79/2015 Z.z.

- Podľa v súčasnosti už neplatného zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch bolo postačujúce pre využívanie odpadov na povrchovú úpravu terénu za účelom likvidácie, sanácie alebo rekultivácie banských diel a lomov vyjadrenie príslušného okresného úradu k dokumentácií a plánu likvidácie banských diel a lomov, čo sa v praxi ukázalo ako nedostačujúce, s obmedzenými možnosťami vykonania štátneho dozoru v oblasti odpadového hospodárstva,
- Boli zistené prípady, kedy boli na rekultiváciu banských diel a lomov použité aj iné ako inertné odpady, čo mohlo mať za následok ohrozenie zložiek životného prostredia
- Súhlas podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona o odpadoch na využívanie odpadov na povrchovú úpravu terénu sa vyžaduje pri každej povrchovej úprave terénu, kde sa má využiť odpad bez ohľadu na množstvo takto využitých odpadov. Pri využití odpadu na povrchovú úpravu terénu (avšak v režime právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva) sa jedná o činnosť zhodnotenia odpadov

- Podrobnosti o odpadoch vhodných na využívanie na povrchovú úpravu terénu sú uvedené v § 20 vyhl. MŽP SR č. 371/2015 Z.z.
- Fyzické osoby:
 - ✓ 17 05 04 – zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03,
 - ✓ 17 05 06 - výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05
- Právnické osoby:
 - ✓ 01 04 08 – odpadový štrk a drevené horniny iné ako uvedené v 01 04 07
 - ✓ 01 04 09 – odpadový štrk a íly
 - ✓ 02 04 01 – zemina z čistenia a prania repy
 - ✓ 17 01 03 – škridly a obkladový materiál a keramika
 - ✓ 17 01 07 – zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06
 - ✓ 17 05 04 – zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03,
 - ✓ 17 05 06 - výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05

Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu + odkrytie podzemných vôd
= MOKRAĎ

- § 2 ods. 2 písm. g) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny – **prírodná stojatá voda sa považuje za mokraď**
- § 6 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny – **na zmenu stavu mokrade zasypávaním** (napr. aj pri spätnej rekultivácii pôdy po ťažbe štrkopieskov) **sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody**
- § 103 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny - orgán štátnej správy, ktorý vedie konanie o veci, ktorou môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny, môže o veci rozhodnúť najskôr po tom, ako mu bolo doručené rozhodnutie orgánu ochrany prírody o vydaní alebo nevydaní súhlasu, ak sa podľa tohto zákona vyžadujú
- § 103 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny - **rozhodnutím o vydaní alebo nevydaní súhlasu je orgán štátnej správy viazaný**

Aj na mokrade vzniknuté pri dobývaní ložísk nevyhradeného nerastu sú viazané mnohé živočíchy – najmä vtáky a obojživelníky

**Zemné nory
brehule hnedej:**

**Miesto rozmnožovania
obojživelníkov:**

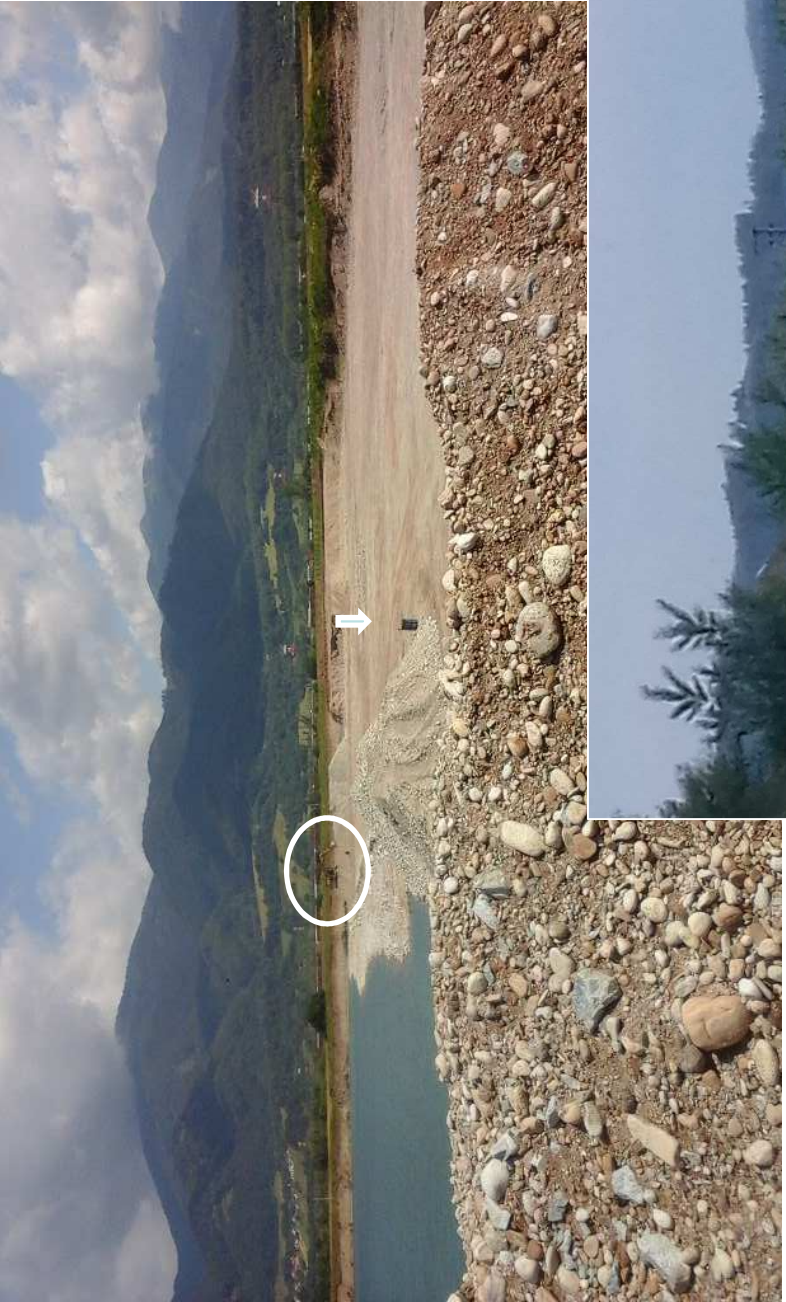
VODA

- ako dôležitá zložka životného prostredia je nenahraditeľná surovina a prírodné bohatstvo, ktorá má strategický význam pre bezpečnosť štátu a ktorej nedostatok môže spôsobiť ohrozenie života a zdravia obyvateľstva alebo ohroziť plnenie základných funkcií štátu
- **podzemné vody a vodné toky** sú vo vlastníctve Slovenskej republiky, rovnako ako nerastné bohatstvo
- V Čl. 4 ods. 2 Ústavy SR má **voda, ako jediná strategická surovina definovaný** spôsob cezhraničného nakladania s ňou

Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu

ODKRYTIE HLADINY PODZEMNÝCH VÔD DÔSLEDKU ŤAŽBY PIESKU, ŠTRKU ALEBO INÝCH NEVYHRADENÝCH NERASTOV (mokrý rez)

- § 3 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. vodný zákon – **podzemnými vodami sú všetky vody nachádzajúce sa pod povrchom zeme a zostávajú nimi aj po ich odkrytí bankou činnosťou, činnosťou vykonávanou bankým spôsobom alebo vykonávaním inej obdobnej činnosti**
- § 23 ods. 1 písm. d) zákona č. 364/2004 Z. z. vodný zákon – **na odkrytie hladiny podzemných vôd v dôsledku ťažby nevyhradeného nerastu je potrebné povolenie orgánu štátnej vodnej správy**
- § 11 ods. 8 zákona č. 364/2004 Z. z. vodný zákon – **starostlivosť o odkryté podzemné vody** (ochrana výskytu množstva, kvality, vodných ekosystémov): vedenie evidencie podzemných vôd, sledovanie ich výskytu a množstva, monitoring akreditovaným laboratóriom a to aj po ukončení činnosti podľa rozsahu a v lehotách určených orgánom štátnej vodnej správy v povolení vydanom podľa § 23 ods. 1 písm. d)
- § 39 zákona č. 364/2004 Z.z. **zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami** (motorová nafta, oleje, a pod.) z hľadiska ochrany vodných pomerov (vyhláška č. 200/2018 Z.z.)

Ťažba a úprav nevyhradených nerastov

NAKLADANIE S VODAMI

- § 21 ods. 1 písm. i) zákona č. 364/2004 Z. z. vodný zákon – **na Používanie povrchových vôd alebo podzemných vôd pri ťažbe alebo úprave piesku, štrku alebo iných nevyhradených nerastov je potrebné povolenie orgánu štátnej vodnej správy podľa** (§ 21 ods. 2 vodného zákona: povinnosť merať množstvo používanej vody, overovať meradlo, oznamovať údaje, obmedzená časová platnosť povolenia max. 10 rokov, oznamovacia povinnosť odberu na SHMÚ, vedenie evidencie a pod.)

Likvidácia vydobytého ložiska nevyhradeného nerastu

ZASYPÁVANIE ODKRYTÝCH PODZEMNÝCH VÔD

- § 23 ods. 1 písm. c) zákona č. 364/2004 Z. z. vodný zákon – **na zasypávanie odkrytých podzemných vôd je potrebné povolenie orgánu štátnej vodnej správy**

